

Time-Based Authenticity in Handicrafts Based on Dutton's Theory of Evolutionary Aesthetics (A Case Study of Turning)

Mojdeh Derakhshani

Master of Arts Research, Faculty of Arts, Shahid Chamran University, Ahvaz, Iran.

Mansour Kolahkaj*

Assistant Professor, Faculty of Arts, Shahid Chamran University, Ahvaz, Iran.

Abstract

Authenticity is a sublime concept whose application to anything makes it valuable, and as a result it often finds a symbolic aspect, one of the consequences of which is usually to give economic value to that thing. Originality requires several components, of which time is one of the most important. Time plays an important role in understanding the concepts and meanings related to human life and its surrounding phenomena. The time of birth of living beings, the time of creation of an object or work of art, the period of life or time of death, and the like, are among the elements that give us a different interpretation of the surrounding phenomena. The photographic image of a historic building that has been destroyed and no longer exists embodies another aspect of the value of time for man. The role of time in collective memories and the formation of identities is another part of the value creation of time in peripheral phenomena. On the other hand, traditional handicrafts and skills are considered as part of indigenous cultural landscapes and intangible cultural heritage by global cultural institutions. This makes the preservation of the authenticity of traditional handicrafts particularly important for the preservation of this part of the cultural heritage. This is so important that, the global registration of traditional handicraft skills is one of the cultural concerns of countries and indicators such as the Nara document are used as a measure to examine the authenticity of tangible and intangible cultural heritage, they are also used in handicrafts. Based on this document, which includes various dimensions affecting originality, material and immaterial components of originality such as raw materials, design and form, method of construction, application and function, spatial and cultural context, spirit and feeling and the like are examined. And each of these components can be evaluated in four dimensions: aesthetic, historical, social and scientific. Such measures

deal with the set of material and immaterial factors of originality and valuable reasons for unique handicrafts, which the historical aspect mentioned in the Nara document also refers to the role of time in the components of originality (Derakhshani, 1399). In this study, according to Dutton's view on the type of expressive and nominal originality in works of handicrafts and indigenous arts, which is one of the cases mentioned by him in the theory of evolutionary aesthetics and the importance of time in this theory, an attempt has been made to influence the time component in originality. The art of carpentry is discussed according to his theory of evolutionary aesthetics and the principles and criteria for it are explained as much as possible. The questions of this research are: What is the role of time in determining the authenticity of handicrafts and how is this role explained and how is it demarcated in the field of handicrafts? In this research, exclusively one of the components of originality, namely the role of time and historical aspects in handicrafts, has been dealt with and the position of the element of time has been explained by using field information from the experience of masters called this art. Therefore, the present study, as a problem-oriented research, seeks to find practical solutions derived from the theories of thinkers, in order to promote the knowledge of producers and the originality of handicrafts as part of the living cultural heritage. Since the existence of such researches in the form of basic researches in the field of handicrafts and traditional arts seems necessary, doing them to pave the way to achieve the global framework of the originality of handicrafts is a priority of the research.

Keywords: Dennis Dutton, Theory of Evolutionary Aesthetics, Spirit of Time, Time Spent, Originality, Crafts, Turning.

* Email (corresponding author): Mansour.kolahkaj@gmail.com

اصالت‌مندی مبتنی بر زمان در آثار صنایع دستی براساس نظریه زیبایی‌شناسی تکاملی داتن (مطالعه موردی آثار خراطی)

مژده درخشانی

کارشناسی ارشد پژوهش هنر، دانشکده هنر دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران.

منصور کلاه‌کج*

استادیار دانشکده هنر دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران.

چکیده

زمان یکی از عوامل تعیین و تبیین اصالت در حوزه‌های هنری و فرهنگی است. آثار صنایع دستی با گسترده و وسیع خود در بافت تاریخی، اجتماعی، زیبایی‌شناسی، بخشی از اصالت خود را مرهون عوامل مرتبط با زمان هستند که داتن آن را از الزامات اصالت یک اثر هنری به شمار می‌آورد. هدف پژوهش حاضر، تبیین نقش زمان و تأثیرگذاری این مؤلفه در اصالت‌مندی آثار صنایع دستی با توجه به نظریه‌ی «زیبایی‌شناسی تکاملی داتن» و مطالعه موردی هنر خراطی در منطقه دزفول است. پرسش‌های این پژوهش عبارتند از: ۱- نقش زمان در تعیین اصالت صنایع دستی چیست و چگونه تبیین می‌شود؟ ۲- این عنصر در هنر خراطی چگونه مرزبندی می‌شود؟ روش تحقیق این پژوهش کیفی و مسئله محور است که به شیوه‌ی توصیفی — تحلیلی به انجام رسیده است. در این فرایند نخست داده‌ها از طریق، منابع کتابخانه‌ای و پایگاه‌های استنادی و همچنین روش میدانی گردآوری شد، سپس با تدقیق مفاهیم «اصالت» و «زمان» از دیدگاه داتن، به تحلیل داده‌ها در خصوص سه مقوله «روح زمان»، «زمان صرف شده برای خلق اثر» و «تاریخ اثر» نتایج آن ارائه شد. نتایج این پژوهش حاکی از این است که عناصر زمانی اصالت از نظر داتن در برگیرنده روح زمان، تاریخ ساخت اثر و زمان صرف شده برای خلق اثر است که تطبیق این سه عنصر در آثار چوبی بدین شرح است: مقوله روح زمانه در آثار خراطی، به رسم و رسوم، تکنیک‌های خاص زمان تولید و نیز سنت شکنی‌های خلاقانه دلالت دارد. همچنین موضوع صرف زمان در تولیدات چوبی بر اساس نظریه داتن، ناظر بر میزان زمان صرف شده در خلق اثر هنری است. مقوله دیگر از دیدگاه داتن، تاریخ اثر است که در خراطی گواهی‌دهنده‌ی تأثیر و اثر اثر از دوره پیش از خود یا معاصرین است.

واژگان کلیدی:

دنيس داتن، نظریه زیبایی‌شناسی تکاملی، روح زمان، زمان صرف شده، اصالت-مندی، آثار صنایع دستی، خراطی.

* نویسنده مسئول مکاتبات: Mansor.kolahkaj@gmail.com

© حق نشر متعلق به نویسنده(گان) است و نویسنده تحت مجوز Creative Commons Attribution License به مجله اجازه می‌دهد مقاله چاپ شده را با دیگران به اشتراک بگذارد منوط بر اینکه حقوق مؤلف اثر حفظ و به انتشار اولیه مقاله در این مجله اشاره شود.

اصالت مفهومی والاست که اطلاقش بر هر چیزی آن را واجد ارزش کرده و در نتیجه آن چیز اغلب وجهی نمادین یافته که معمولاً یکی از پیامدهای آن ارزش اقتصادی بخشیدن به آن چیز است. اصالت مستلزم مؤلفه‌های متعددی است که زمان یکی از مهم‌ترین آن‌هاست. زمان نقش مهمی در ادراک مفاهیم و معناهای مرتبط با زندگی بشر و پدیده‌های پیرامونی آن دارد. زمان تولد موجودات زنده، زمان خلق یک شیء یا اثر هنری، مدت زمان زندگی یا زمان مرگ و مانند آن، از جمله عناصری است که تفسیری متفاوت از پدیده‌های پیرامونی به ما منتقل می‌کند. تصویر عکاسی یک بنای تاریخی که ویران شده و دیگر وجود ندارد، سوییهای دیگر از ارزش زمان را برای انسان مجسم می‌کند. نقش زمان در خاطرات جمعی و شکل‌گیری هویت‌ها پاره‌ای دیگر از ارزش‌آفرینی زمان در پدیده‌های پیرامونی است.

از طرفی صنایع‌دستی و مهارت‌های سنتی به عنوان بخشی از مناظر فرهنگی بومی و میراث فرهنگی ناملموس از سوی نهادهای فرهنگی جهانی در نظر گرفته می‌شوند. این امر سبب می‌شود تا حفظ اصالت آثار صنایع‌دستی سنتی برای حفظ این بخش از میراث فرهنگی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار باشد. تا جایی که ثبت جهانی مهارت‌های سنتی صنایع‌دستی از دغدغه‌های فرهنگی کشورها محسوب شده و شاخص‌هایی چون سند نارا^۱ به عنوان معیاری برای سنجش اصالت میراث فرهنگی ملموس و ناملموس، در مورد صنایع‌دستی نیز کاربرد دارند. بر مبنای این سند که در برگزیده‌ی ابعاد مختلف تأثیرگذار بر اصالت است، مؤلفه‌های مادی و غیرمادی اصالت از قبیل مواد اولیه، طرح و فرم، روش ساخت، کاربرد و کارکرد، بستر مکانی و فرهنگی، روح و احساس و مانند آن مورد بررسی قرار می‌گیرند و هر یک از این مؤلفه‌ها، در ابعاد چهارگانه‌ی زیبایی‌شناسی،

تاریخی، اجتماعی و علمی قابل ارزیابی‌اند. سنجه‌هایی این‌چنین به مجموعه عوامل مادی و غیرمادی اصالت و دلایل ارزشمندی آثار صنایع‌دستی یگانه و منحصر‌بفرد می‌پردازند، که جنبه‌ی تاریخی ذکر شده در سند نارا نیز، به نقش زمان در مؤلفه‌های اصالت اشاره دارد (Derakhshani, 2020).

در این پژوهش، با توجه به دیدگاه داتن در خصوص نوع اصالت بیانگر و اسمی در آثار صنایع‌دستی و هنرهای بومی که از جمله موارد ذکر شده توسط وی در نظریه زیبایی‌شناسی تکاملی است و اهمیت زمان در این نظریه، تلاش شده تا تأثیرگذاری مؤلفه زمان در اصالت‌مندی هنر خراطی با توجه به نظریه‌ی زیبایی‌شناسی تکاملی ایشان به بحث گذاشته شده و تا حد ممکن اصول و ضوابطی برای آن تبیین شود. پرسش‌های این پژوهش عبارتند از؛ نقش زمان در تعیین اصالت صنایع دستی چیست و این نقش چگونه تبیین شده و در شاخه‌ی خراطی چگونه مرزبندی می‌شود.

در این پژوهش منحصراً به یکی از مؤلفه‌های اصالت یعنی نقش زمان و جنبه‌های تاریخی در آثار خراطی، پرداخته شده و جایگاه عنصر زمان با بهره‌گیری از اطلاعات میدانی برآمده از تجربه استادکاران به نام این هنر تبیین شده است. از این رو پژوهش حاضر به عنوان یک پژوهش مسئله‌محور، در صدد یافتن راهکارهای کاربردی برگرفته از نظریه‌های اندیشمندان، در جهت ارتقاء دانش تولیدگران و اصالت صنایع‌دستی به عنوان بخشی از میراث فرهنگی زنده است. از آنجایی که وجود چنین پژوهش‌هایی در قالب پژوهش‌های بنیادین در حوزه صنایع‌دستی و هنرهای سنتی ضروری به نظر می‌رسند، انجام آن‌ها برای هموار کردن مسیر دستیابی به چهارچوب‌های جهانی اصالت صنایع‌دستی، در اولویت پژوهش قرار می‌گیرد.

۱. پیشینه پژوهش

در نظریه‌ی زیبایی‌شناسی تکاملی دنیس داتن^۲ تأثیرگذاری زمان بر اصالت یکی از مواردی است که داتن در دو مقاله خود به آن پرداخته است (Dutton, 2003 & 2004). در خصوص اصالت در نظریه‌ی داتن، دیویس (۲۰۱۹) به بررسی اصالت و جعل در آثار هنری و علل و عوامل آن از دیدگاه داتن پرداخته است (Davies, 2019). همچنین علیزاده و صمدی (۲۰۲۰)، نیز به بررسی برخی از جنبه‌های غیرمادی اصالت از جمله زمان، در نظریه‌ی زیبایی‌شناسی تکاملی داتن پرداخته‌اند (علیزاده و صمدی، ۲۰۲۰).

همان‌طور که پیرامون نقش زمان در اصالت آثار هنری اشاره شد، یکی از منابع قابل ارجاع کنوانسیون‌های بین‌المللی یونسکو هستند که براساس اطلاعات موجود در سایت رسمی یونسکو^۳، بویژه در منشور ونیز^۴ (۱۹۶۴) و منشور نارا (۱۹۹۴)، زمان به عنوان یکی از مؤلفه‌های بااهمیت اصالت در قالب میراث فرهنگی ملموس و ناملموس، معرفی شده است. در پژوهشی دیگر مبحث اصالت در تعریف کنوانسیون‌های بین‌المللی میراث فرهنگی ملموس و ناملموس و در فرآیند حفاظت از بناهای میراثی، بررسی شده

است، Samadzadehyazdi, Ansari, Mahdavinejad & Bemaninan, (2020).

در زمینه‌ی نقش زمان در اصالت آثار یوسف‌نژاد و فلامکی (۲۰۱۹)، حقیقت اثر را به عنوان موجودیتی در زمان حال یا گذشته با تکیه بر نظریه‌های زمان دینامیک و استاتیک، معین کرده و کوشیده‌اند با تکیه بر این نظریه‌ها روش‌های مرمتی مناسب به منظور حفاظت و نگهداری بهینه اثر را معرفی کنند. در مقاله دیگری اشاره شده است که دلوز^۵ با تأثیر از اندیشه برگسون^۶ زمان را امری کیفی در نظر گرفته و «دیرند» را زمان حقیقی می‌داند که در حال شدن مدام است. با تحلیل آثار شناخته‌شده پرفورمنس‌آرت که بر مؤلفه زمان تأکید داشته‌اند، این نتیجه بدست آمد که هنرمند با قاب‌بندی اثرش مخاطب را متوجه دیرند و امر گشوده حیات ساخته و از این طریق او را به بازاندیشی در امور استعلایی بر ساخته توسط رژیم‌های حقیقت حاکم بر اجتماع فرا می‌خواند (Purksmaei et al, 2019). همچنین در یک پژوهش پس از بررسی مؤلفه‌های زمان و مکان در آثار طراحان به نام گرافیک و همچنین آثاری که در مسابقات مقام کسب کرده‌اند، این نتیجه حاصل شد که آشنایی‌زدایی از مکان تنها محدود به نامتعارف

بودن مکان ارائه‌ی اثر نیست و هنرمند با آشنایی‌زدایی از مؤلفه‌ی زمان، معماهای هدفمند تولید می‌کند و با اشاره‌ی غیرمستقیم به هدف مورد نظر خود، تصاویری شگفت و متحیر کننده می‌آفریند (Ismaili, 2019).

همچنین در پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد درانی (۲۰۱۹)، به تبیین تبیین عوامل مداخله‌گر در ارتقاء ارزش یک اثر صنایع‌دستی تا مرتبه فاخر بودن بر پایه دیدگاه جامعه‌شناسانه به‌ویژه نظریات بوردیو^۷ که بر مفاهیم و مباحث «تشخص، میدان، عادت‌واره، سلیقه و ذائقه، طبقه، کنش، سرمایه» تاکید دارد، پرداخته است. نتایج این پژوهش حاکی از آن است که عوامل و شاخصه‌های مداخله صنایع دستی عبارتند از؛ ۱- مواد و ابزار مرغوب، ۲- ایده، هدف و تکنیک ناب هنرمند - صنعت‌گر، ۳- مخاطب فرهیخته و حمایت‌گر، ۴- گذر زمان. لذا فاخر شدن فرآیندی است، مرکب از دو گروه عوامل درونی و بیرونی (درانی، ۲۰۱۹). در نهایت در پژوهشی که به تازگی در زمینه‌ی رنگ‌های طبیعی پارچه‌بافی «چاکو»^۸ در آرژانتین (۲۰۲۰)، پیرامون رنگ‌های طبیعی در پارچه‌بافی سنتی انجام گرفته است، عوامل زمانی که موجب تغییرات بصری در رنگ‌های گیاهی مورد استفاده صنعتگران این منطقه می‌شوند، مورد بررسی قرار گرفته‌اند. این عوامل زمانی عبارتند از تغییرات مربوط به زمان برداشت گیاهان، شرایط آب و هوایی فصلی و زمان و فضای مورد نیاز برای خشک شدن الیاف (Perret, M. F., 2020). در زمینه‌ی اصالت آثار خراطی نگارندگان در مقاله‌ای با عنوان مقایسه تطبیقی آثار صنایع دستی با ضوابط «نشان اصالت صنایع دستی یونسکو» (مطالعه موردی آثار چوبی «عبدالرحیم فروتن» خراط دزفولی) به بررسی سنجه‌های تأیید اصالت صنایع‌دستی از سوی یونسکو در خصوص هنر خراطی دزفول، پرداخته است. در این پژوهش روش‌های آماده‌سازی و مرغوبیت مواد اولیه، نوآوری و خلاقیت در بهبود روش‌های سنتی به عنوان سنجه‌های اصالت، با هنر خراطی مطابقت داده شده است. در هر یک از این موارد ردپای زمان قابل پیگیری است (Derakhshani, Kolahkaj, 2020). براساس آنچه گذشت مزیت این پژوهش نسبت به پژوهش‌های پیشین به طور خاص بررسی و تشریح مفهوم زمان و مؤلفه‌های مؤثر آن در اصالت آثار خراطی است که براساس تحقیقات میدانی و با توجه به تجربه استادکاران این رشته، به دست آمده است.

۲. روش پژوهش

در این پژوهش نقش عنصر زمان در اصالت آثار صنایع دستی چوبی براساس نظریه زیبایی‌شناسی تکاملی داتن، با رویکرد کیفی تبیین شده است. این پژوهش مسئله محور است که به شیوه‌ی توصیفی - تحلیلی به انجام رسیده است. یافته‌اندوزی این پژوهش بخصوص در بخش پیشینه از منابع پایگاه‌های اطلاعاتی بوده است و مطالعه‌ی موردی آثار برای پژوهش در زمینه‌ی آثار سنتی خراطی در نظر گرفته شده است. تطبیق آثار صنایع چوبی با مبانی نظری از طریق گفتگوی میدانی با استادکار این رشته، عبدالرحیم فروتن^۹ با ارائه شواهد بصری به دست آمده است. سپس با تدقیق مفاهیم «اصالت» و «زمان» از دیدگاه داتن، به تحلیل داده‌ها در خصوص سه مقوله «روح زمان»، «زمان صرف شده برای خلق اثر» و «تاریخ اثر» در آثار خراطی می‌پردازد. یافته‌های به دست آمده با اتکاء به منابع گفته شده و نیز

شواهد تصویری به صورت توصیفی و تحلیلی بیان شده است.

۳. مبانی نظری

دنيس داتن، فیلسوف هنر معاصر آمریکایی، تأکید ویژه بر تأثیر زمان در اصالت دارد. وی در مقاله‌ای با عنوان «زیبایی‌شناسی و روان‌شناسی تکاملی»^{۱۰}، نظریه‌ی زیبایی‌شناسی خود را بر پایه‌ی روانشناسی تکاملی، مطرح ساخت. براساس تئوری زیبایی‌شناسی تکاملی، تمایل انسان به امر زیبا به ظرفیت‌های ذهنی، تمایلات و خواسته‌های او که در دو میلیون سال گذشته با آن‌ها سازگار شده است، باز می‌گردد. در واقع در روانشناسی تکاملی، ارزش‌ها و معانی زیبایی شناختی را بدون بقایای ساخته شده توسط فرهنگ نمی‌توان در نظر گرفت و آثار هنری در هنجارها و قراردادهای فرهنگی ایجاد شده و مورد توجه قرار گرفتند. براساس این نظریه «ساخت‌گرایی فرهنگی»^{۱۱} در زیبایی‌شناسی مستلزم نسبی‌گرایی در مورد ارزش‌های زیبایی شناختی است و در نتیجه به نوعی نفی زیبایی شناختی کلی‌نگر است که ارسطو یا هیوم از طرفداران آن بودند (Dutton, 2003: 3).

از دیدگاه داتن هر زمان که اصطلاح «اصیل» در زیبایی‌شناسی به کار رود، اولین سؤال اساسی این است که، مخالف اصالت چیست؟ با وجود این که زمینه‌های بسیار متفاوتی از اصیل و غیراصیل در زیبایی‌شناسی به کار رفته است، در کتاب «زیبایی‌شناسی» آکسفورد، از دیدگاه «داتن»، اصالتی که برای آثار هنری صرفاً از جهت شناسایی صحیح سرچشمه تألیف، یا منشاء یک شیء، می‌توان در نظر گرفت، با عنوان «اصالت اسمی»^{۱۲} تعریف می‌شود. این نوع از اصالت تضمین کننده‌ی این است که یک شیء هنری از تجربه زیبایی‌شناسی درست بهره‌مند شده است. با این حال، مفهوم اصالت غالباً با شخصیت یک شیء هنری به عنوان بیان حقیقی ارزش‌ها و اعتقادات فردی یا جامعه ارتباط دارد. این بخش اصالت را می‌توان «اصالت بیانگر»^{۱۳} نامید. همان‌گونه که در فلسفه وجودی^{۱۴}، اصالت در برابر زندگی اعتباری قرار می‌گیرد و زمانی که فرد ارزش‌های شخصی خود را در درون خویش بنیاد می‌نهد، به همین اصالت اشاره دارد. در گفتمان زیبایی شناختی و تفکر انتقادی نیز اصالت با همین معنا به کار می‌رود (Dutton, 2004: 2).

به اعتقاد داتن، تخصص و مهارت هنرمند در کنار عواملی نظیر بدیع و خلاقانه بودن که نمایانگر ذوق فردی و نبوغ منحصر به فرد هنرمند هستند، همواره توجه مخاطب را جلب کرده و او را شگفت‌زده می‌کند. آنچه هنر را ارزشمند و قابل ستایش می‌سازد توانایی آن در نوآوری، خلاقیت، اصالت و برانگیختن تحسین مخاطبان است. داتن خصیصه‌های اینچنینی را با انتخاب جنسی^{۱۵} (همسرگزینی) در اجداد پلیستوسن^{۱۶} انسان امروزی مرتبط می‌داند (Dutton, 2003: 5). به گفته‌ی دیویس (۲۰۱۹) داتن بر این باور است که محتوای اثر هنری، رسانه‌ی هنری خاص اثر است که فرآیند اجرای هنری و خلق یک اثر منحصر به فرد، مستلزم استفاده‌ی خلاقانه و گاه ابتکاری از وسایل و مواد موجود است که می‌تواند ستایش و تحسین مخاطب را در مواجهه با اثر هنری برانگیزد که نوعی برتری محسوب می‌شود (Davies, 2019: 306).

در تعریف داتن اصالت بیانگر به جنبه‌ای از اصالت اشاره دارد که در فلسفه وجودی به عنوان زندگی اصیل و بر مبنای فردیت انسان

شناخته می‌شود. از این دیدگاه هنرمند در انتخاب گزینه‌ها و ارزش‌های شخصی اثر هنری خود، آزاد است و گفتمان زیبایی‌شناختی و انتقادی حاکم است. داتن در بحث خود در مورد اصالت برای هر اثر به این موضوع اشاره می‌کند که؛ اصالت اسمی غالباً به جنبه‌های تاریخی اثر باز می‌گردد، اما اصالت در معنای دیگر، بیشترین میزان وفاداری هنرمند به سنت‌های پیشین و تاریخی نیست بلکه در اصالت بیانگر، پایبندی به بیان شخصی و منحصر بفرد هنرمند است که گاهی به صورت سنت‌شکنی در آثار هنری نمایان می‌شود. این تعریف اصالت به نوعی در تضاد با اصالت اسمی که ناظر بر واقعیت‌های تجربی خاستگاه شیء هنری است، قرار می‌گیرد (Dutton, 2004: 5). این در حالی است که دیویس (۲۰۱۹) به نقل از داتن می‌گوید، تاریخ ساخت یک شیء هنری می‌تواند نشان‌دهنده‌ی اصالت آن باشد زیرا اصالت تاریخی اثر به این دلیل اهمیت می‌یابد که هنرمند اصیل در اثر خود برای نخستین بار راه‌های جدید ایجاد تجربه زیبایی‌شناسی در مخاطبین را کشف کرده است (Davies, 2019: 307).

همچنین داتن (۲۰۰۴)، معتقد است ارزش آثار هنری فقط وابسته به کیفیت زیباشناختی آن‌ها نیست و این آثار در واقع همانند سندی ثبت شده از چشم‌انداز تاریخ و جهان در قرون گذشته هستند و بیان ارزش‌ها، عقاید و ایده‌ها را هم برای هنرمندان هم برای مخاطبان به همراه دارند. در واقع یک اثر هنری تجلی ارزش‌های فردی و اجتماعی است که تنها میزان آن‌ها ممکن است در یک اثر با اثری دیگر متفاوت باشد. داتن در اینجا به گفته‌ی گرتز^{۱۷}، اشاره می‌کند که می‌گوید در مطالعه‌ی یک فرم هنری، می‌توان ادعا کرد که حساسیت بیان شده

در یک اثر هنری، از هر نظر اجتماعی است زیرا هر هنرمند چشم‌اندازهای بدیع شخصی خود را در درون یک بستر زیبایی‌شناسی اجتماعی جستجو می‌کند. براساس دیدگاه داتن، در حقیقت هر اثر هنری منعکس‌کننده‌ی روح زمانه‌ی خویش است و به طور کلی تمام آثار هنری در تمام جوامع بیانگر باورها، فرهنگ عامه، ویژگی‌های فردی و احساسات یک جامعه هستند که همین امر در برگیرنده‌ی اصالت بیانگر اثر هنری است (Dutton, 2004: 6). به این ترتیب بر مبنای دیدگاه داتن در خصوص انواع اصالت، اجزاء پدیدآورنده‌ی دو گروه اصالت بیانگر و اصالت اسمی در قالب یک مدل مفهومی دسته‌بندی شده است (شکل ۱).

۴. بحث و یافته‌ها

براساس دیدگاه داتن مقوله‌های تأثیرگذار زمان بر اصالت آثار هنری عبارتند از؛ ۱. روح زمانه ۲. صرف زمان ۳. تاریخ اثر. رسم و رسوم، سنت‌ها، تقاضاها و معیارهای هنری در هر زمان، در کنار پایبندی به سبک زمان آفرینش اثر یا در مواردی میزان سنت‌شکنی هنرمند در مقایسه با هنر زمانه‌ی خود، شواهدی هستند که بر مقوله‌ی روح زمانه و نقش آن در اصالت آثار دلالت دارد. همچنین میزان زمانی که هنرمند برای ساخت یا آماده‌سازی مواد اولیه در جهت اجرای یک اثر هنری صرف کرده، مقوله‌ی صرف زمان را مشخص می‌کند. در نهایت مقوله‌ی تاریخ اثر که بر پایه‌ی شناخت زمان آفرینش اثر و ارزشمندی تاریخی آثار در گذر زمان شکل گرفته است (جدول ۱).

جدول ۱: نقش مؤلفه زمان از دیدگاه داتن در نظریه هنر تکاملی (نگارندگان)

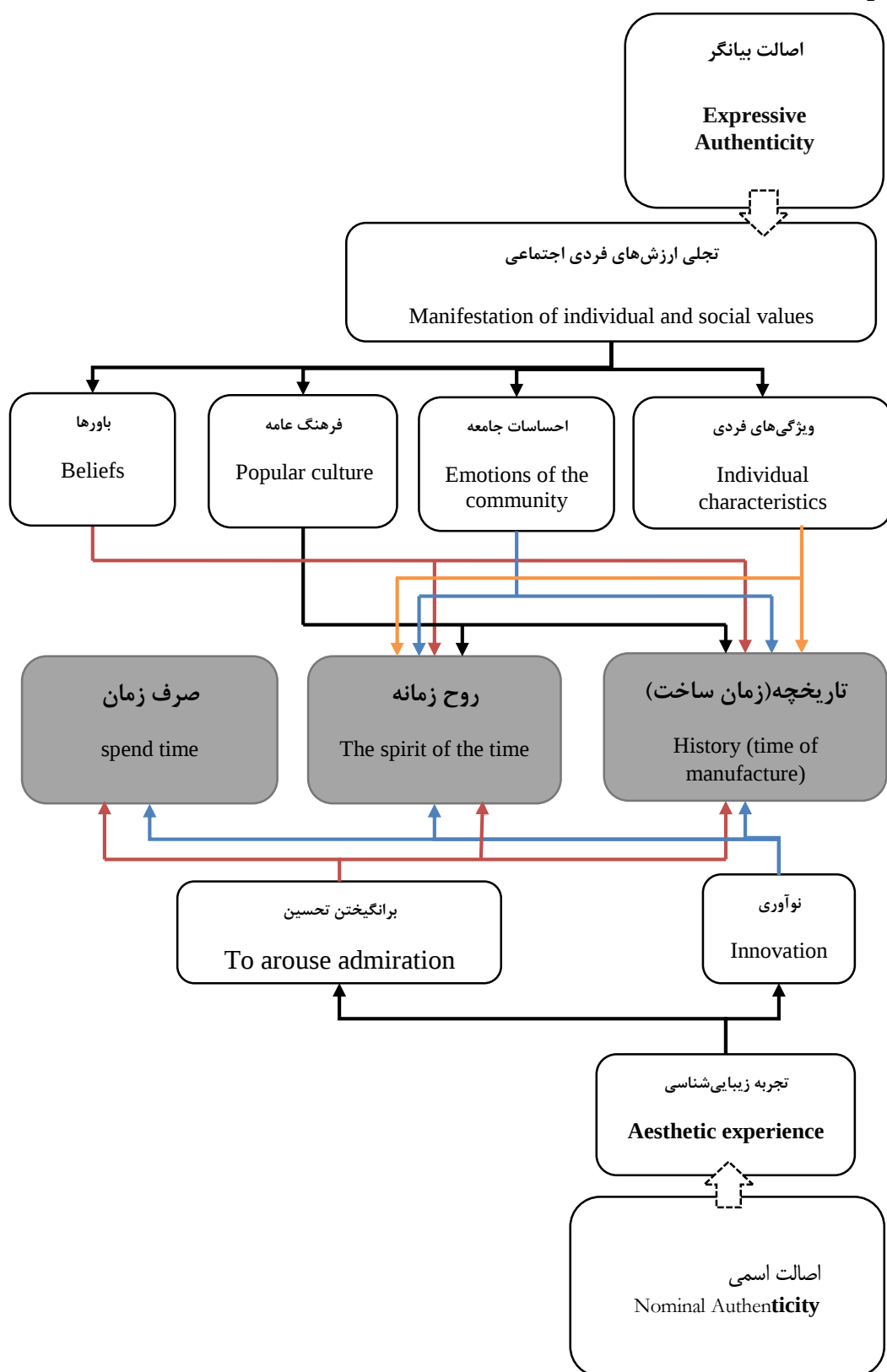
Table 1 : The role of the time component from Dutton's perspective in the theory of evolutionary art (authors)

ردیف	شواهد	مقوله‌ها
۱	- رسم و رسوم و سنت‌ها و تقاضاها و معیارهای هنری در هر زمان - پایبندی به سبک زمان ساخت اثر - میزان سنت‌شکنی هنرمند در مقایسه با هنر زمانه‌ی خود	روح زمانه
۲	میزان زمانی که هنرمند برای ساخت و یا آماده‌سازی مواد اولیه یک اثر هنری صرف کرده است.	صرف زمان
۳	- شناخت زمان خلق اثر - آثار سندی ثبت شده از چشم‌انداز جهان در گذر زمان هستند.	تاریخ اثر

خراطی از تهیه، فرآوری، نحوه‌ی نگهداری و آماده‌سازی مواد اولیه، در کنار عواملی که در کیفیت و رنگ چوب تأثیرگذار هستند در چارچوب مفاهیمی چون؛ عمر مناسب درخت، فصل مناسب قطع درخت، روش برش، محل نگهداری، روش سنتی، ضخامت الوارها برای خشک کردن چوب و نیز رنگ چوب و ارتباط این مفاهیم با سه مقوله صرف زمان و روح زمانه و تاریخ اثر دسته‌بندی شده‌اند (جدول ۲). در ادامه پدیداری اصالت و تطابق‌پذیری آن در آثار خراطی شرح داده می‌شوند.

از سوی دیگر مطالعه‌ی دیدگاه داتن در خصوص اصالت آثار هنری در دو گروه اصالت اسمی و بیانگر و عوامل تشکیل‌دهنده‌ی آن‌ها، رابطه‌ی جدایی‌ناپذیر این عوامل با مقوله‌های زمان را نشان می‌دهد. به این ترتیب براساس دیدگاه داتن، نقش مؤلفه زمان در هر دو نوع اصالت آثار هنری یعنی اصالت بیانگر و اصالت اسمی، مستتر است و تأثیر زمان در قالب سه مقوله روح زمانه، صرف‌زمان و تاریخچه یا زمان ساخت اثر در اصالت حلول می‌کند (شکل ۲).

بر همین اساس بر مبنای داده‌های حاصل از مطالعات میدانی در مورد خراطی در منطقه دزفول، نقش زمان در مراحل آفرینش یک اثر

شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش براساس نظریه تکاملی و سه گانه‌های زمانی
Fig. 1: Conceptual model of research based on evolutionary theory and time triads

جدول ۲: عناصر زمانی تأثیرگذار بر آثار چوبی خراطی
Table 2: Temporal elements affecting carpentry works

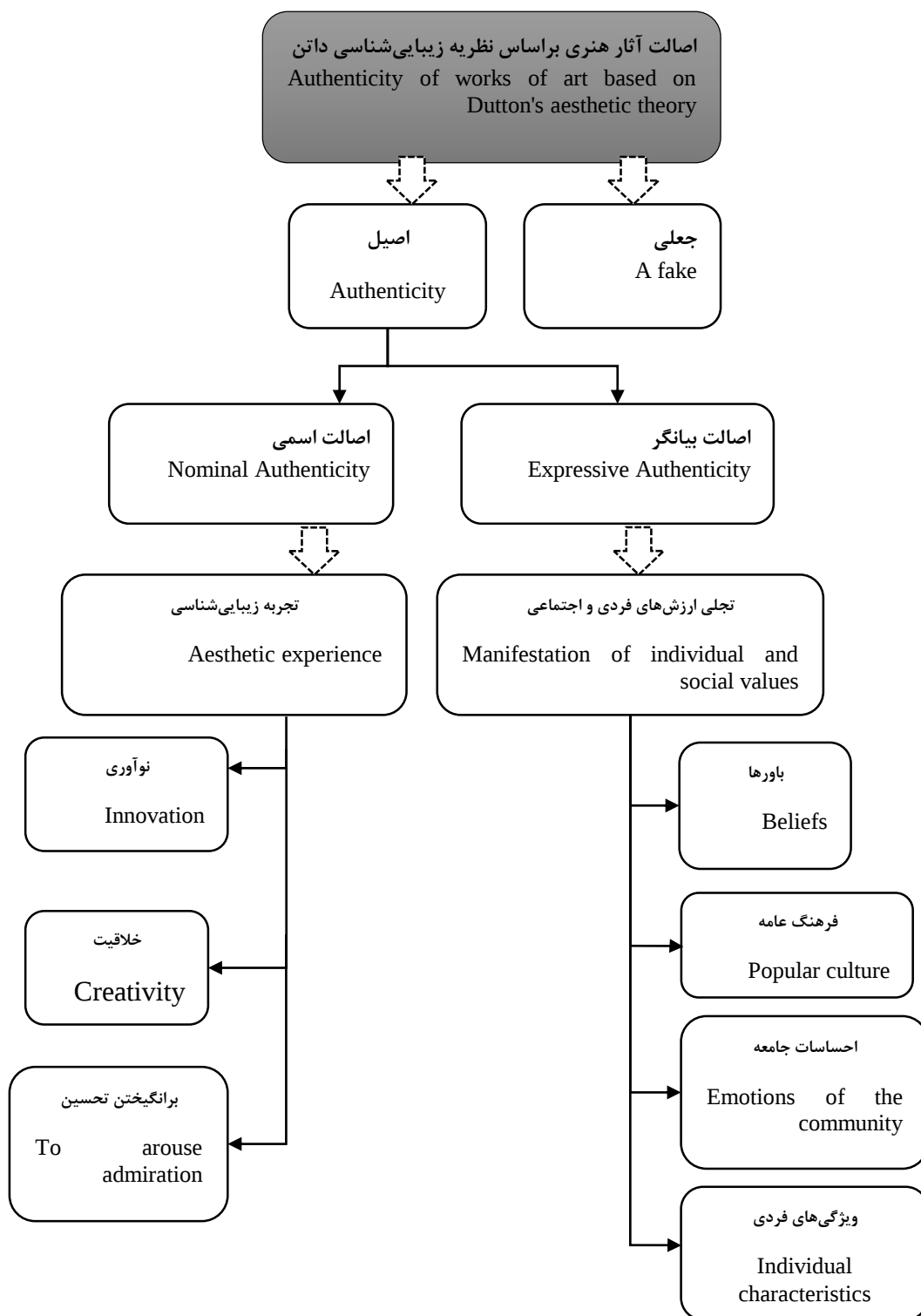
ردیف	داده‌ها	مفاهیم	مقوله‌های زمانی مرتبط با اصالت از دیدگاه داتن
۱	فصل قطع درخت (درخت جگ بومی منطقه)، در رنگ چوب تأثیر دارد، فصل قطع کردن چوب در حفاظت در برابر حشرات تأثیر دارد، در فصل تابستان سرعت فساد چوب بالا است، بهترین فصل قطع درخت زمستان و بهار است، قطع درخت باید به صورتی انجام شود که بهترین قسمت چوب حفظ شود، بهترین قسمت چوب یک تا دو متر پایین تنه درخت است، چوب درخت از زمانی که یک تا دو ساله است و قطر دو تا سه سانتیمتر دارد، قابل استفاده است، هر چه عمر درخت بیشتر شود درخت تنومندتر شده و زیبایی چوبش بیشتر می‌شود (سی تا چهل ساله)	عمر مناسب درخت فصل مناسب قطع درخت	صرف زمان
۲	روش خشک کردن چوب (دو روش)، کنده کردن چوب (سنتی)، الوار کردن چوب، ترک خوردن بیشتر چوب با کنده کردن، کیفیت بالاتر چوب با الوار کردن، خشک شدن سریعتر با الوار کردن، خشک شدن در سایه و به تدریج بهترین حالت است، نور و حرارت مستقیم خورشید بویژه در منطقه دزفول باعث ترک خوردن چوب می‌شود، در گذشته با روش سنتی چوب‌ها برای خشک شدن در شوادون دو تا سه سال نگهداری می‌شدند، جدا کردن پوست درخت بعد از برش برای خشک شدن بهتر و فساد کمتر چوب، در زمستان زمان بیشتری نسبت به تابستان برای خشک کردن چوب لازم است، ضخامت الوارها در زمان خشک شدن چوب تأثیر دارد، برای خشک شدن الوار با ضخامت ۳ سانتیمتری در مدت ۳ تا ۴ ماه و الوار با ضخامت ۸ تا ۱۰ سانتیمتری ۹ تا ۱۰ ماه طول می‌کشد.	روش برش برای خشک کردن چوب محل نگهداری مناسب برای خشک شدن چوب روش سنتی خشک کردن چوب در منطقه ضخامت الوارها تأثیر مستقیم در زمان خشک شدن چوب	روح زمانه و صرف زمان و تاریخ اثر
۳	در زمستان زردی چوب به سفیدی متمایل می‌شود، در فصل تابستان رنگ زرد چوب پررنگ‌تر است، فصل بهار بهترین رنگ را دارد و رنگ زرد آن خارجی است، در گذشته با خشک شدن چوب در زیرزمین (شوادون) رنگ چوب کاملاً بدون تغییر باقی می‌ماند، هر قدر درخت بیشتر آبیاری شود قسمت تیره (مغز) چوب کمتر می‌شود، بی‌آبی برای درخت باعث تشکیل هاله خاکستری در زردی چوب می‌شود (طیف رنگی خاص در چوب)، در انتهای‌ترین قسمت تنه که زیر خاک باقی مانده نیز طیف خاکستری زیبایی پیدا می‌کند، گره در چوب جگ در بافت چوب متراکم است و در چوب نقش ایجاد می‌کند	رنگ چوب	صرف زمان و روح زمانه

۴-۱. مقوله روح زمانه و تطبیق آن با پیدایش اصالت

در آثار خراطی

مفهوم «روح زمانه»^{۱۸} یا «روح دوران»، مفهومی فلسفی و ادبی است که به نقل از رینلت^{۱۹} (۲۰۱۳)، نخستین بار در قرن هجدهم توسط هر در^{۲۰} به کار رفت. در واقع قوی‌ترین تفکر در مورد این اصطلاح متعلق به هگل است و ریشه در دیدگاه آرمان‌گرایی او دارد، اما چندلایه بودن این اصطلاح را نمی‌شود انکار کرد. زیرا واژه «روح» یا «ذهن» در عین حال می‌تواند دارای معانی مذهبی یا طبیعی و جسمی باشد. هگل این اصطلاح را نشانگر ذهنیت جمعی فراگیر و نیروی فعال در طول تاریخ معرفی می‌کند (Reinelt, J., 2013: 90). از سوی دیگر پژوهش در زمینه‌ی روح دوران، به عنوان سبک و فضای حاکم بر هر

دوره از تاریخ هنر، نشان‌دهنده آن است که وینکلمان^{۲۱} تاریخ هنر را صرف توصیف آثار هنری گذشته در نظر نمی‌گیرد بلکه، او معتقد است باید قوانینی را که حاکم بر ساختن هنر است، مشخص و شرایطی را که در آن اثر تولید شده، بررسی کرد و چگونگی تفاوت این شرایط در زمان و مکان را در نظر گرفت (Hvattum, M. 2017: 1). همچنان که گفته شد داتن هر اثر هنری را بیانگر برداشت منحصر بفرد هنرمند در بستر زیبایی‌شناسی و ارزش‌های اجتماعی خود می‌داند. به عبارت دیگر در آثاری که از اصالت بیانگر برخوردارند، روح زمانه به خوبی نمایان است و باورها، فرهنگ عامه و ویژگی‌های فردی و اجتماعی هر کدام، گاه به صورت پایبندی هنرمند به این عناصر و گاه حتی در قالب سنت‌شکنی و عدول از سنت‌ها به چشم می‌خورد.

شکل ۲: مدل مفهومی اصالت هنری براساس نظریه زیبایی‌شناسی تکاملی داتن
Fig. 2: Conceptual model of artistic Authenticity based on Dutton's theory of evolutionary aesthetics

موجب ترک برداشتن چوب است، نیز جدا می‌شود که سبب خشک شدن با کیفیت بالاتر چوب نیز می‌شود. از دیگر ویژگی‌های مثبت این روش، امکان کار با ظرافت و قطر بیشتر است که در روش سنتی امکان‌پذیر نبود. به عنوان نمونه ظرفی با ضخامت ۲ میلیمتر از الواری با برش طولی آورده شده است (شکل ۵). به عنوان نمونه شکل ۳ یکی از آثار خراطی است، که براساس تقاضا و معیارهای زمان معاصر ساخته شده است و نوع بافت و ظرافت همین اثر براساس مواد و تجهیزات امروزی و نیز سلیقه روز مخاطب است. در اینجا عدول هنرمند از قواعد

در آثار خراطی مورد پژوهش، در روش سنتی الوار کردن چوب به صورت برش عرضی انجام می‌شود (شکل ۳) و الوار کردن چوب به شیوه‌ی برش طولی (برش در امتداد طول درخت) در روش سنتی خراطی متداول نبوده است، اما برش چوب، بر خلاف جهت بافت درخت (۱۸۰ درجه چرخش)، سبب می‌شود بافت زیباتری از چوب بدست آید (شکل ۴). البته برای اجرای خراطی بر روی الوار با برش طولی ابزار خاص لازم است و همچنین قدرت مانور بیشتری برای کار به خراط می‌دهد. در این شیوه خال وسط چوب (آبخوری درخت) که

متداول، گونه‌ای از سنت شکنی و همراهی با دوران معاصر محسوب می‌شود که مقوله‌ی روح زمانه‌ی مورد نظر داتن را به ذهن متبادر می‌سازد.

شکل ۴: برش طولی چوب جگ

Fig. 4: Longitudinal section of jag wood (Authors, 2020)

شکل ۳: برش عرضی چوب جگ (روش سنتی)

Fig. 3: Cross cutting of jag wood (traditional method) (Authors, 2020)

شکل ۵: ظرف چوبی با ضخامت ۲ میلی‌متر، اثر عبدالرحیم فروتن

Fig. 5: Wooden container with a thickness of 2 mm, by Abdolrahim Forootan (Forootan, 2019)

شکل ۶ و ۷: شیدونه (شهیدانه)، اثر عبدالرحیم فروتن

Fig. 6,7: Shidoneh (Martyrdom), by Abdolrahim Forootan (Foroutan, Bita)

این مورد در آثار سنتی چون شیدونه^{۳۳} (شهیدانه) که برآمده از آیین‌های مذهبی، فرهنگ عامه در منطقه دزفول است قابل پیگیری است (شکل ۶ و ۷). در آثاری این چنین حفظ فرم و سبک سنتی ساخت در کنار کارکرد آیینی، بیان‌کننده‌ی ارزش‌ها و احساسات فردی و اجتماعی است که می‌تواند نشان‌دهنده‌ی اصالت بیانگر از دیدگاه داتن باشد.

۴-۲. صرف زمان و تطبیق آن با خلق اصالت در آثار

خراطی

مقوله صرف زمان، ناظر بر میزان زمانی است که هنرمند برای تهیه، آماده‌سازی و فرآوری مواد اولیه، یا اجرای یک اثر هنری صرف می‌کند. به نظر می‌رسد این مقوله نسبت به سایر مقوله‌ها در اصالت

از سوی دیگر در آثاری که آفرینش آن‌ها بر پایه‌ی باورهای مذهب و سنت است، روح زمانه به میزان پای‌بندی به سنت‌ها بستگی دارد و اصالت بیانگر را رقم می‌زند. داتن (۲۰۰۴) در مثالی اصالت بیانگر را در مورد مجسمه سنتی متعلق به بومیان منطقه لوزان شمالی^{۳۴} در کشور فیلیپین، مطرح می‌سازد. در این منطقه دو گونه مجسمه با مشخصات ظاهری کاملاً یکسان ساخته می‌شود که یکی برای کارکرد سنتی نگهبانی از انبار برنج برای بومیان بسیار باارزش است و دیگری نمونه‌ای است که برای فروش به گردشگران ساخته می‌شود. این دو اثر از دیدگاه داتن با وجود ارزش‌های زیبایی‌شناختی برابر، از منظر ارزش‌گذاری اصالت بیانگر با یکدیگر متفاوت هستند. زیرا؛ در نمونه اول کارکرد سنتی اثر، بیانگر سنت‌ها است (Dutton, 2004: 4).

همچنین نشانگر تأثیر «بافتی»^{۳۷} زمانه یا دوره هم‌زمان با تولید اثر است. این نکته در بیانیه‌ی کنوانسیون سال ۱۹۹۴ یونسکو، منشور نارا، در خصوص اصالت میراث فرهنگی، نیز ذکر شده است. در این بیانیه به نقل از اندروز و باگی^{۳۸} (۲۰۰۸) برای نخستین بار بر بعد تغییر مفهوم اصالت به واسطه‌ی تأکید بر تنوع فرهنگی جوامع در بسترها و دوره‌های زمانی مختلف مطرح شد. بر مبنای سند نارا به رسمیت شناختن تنوع فرهنگی و میراث ملموس و ناملموس و رهنمودهای عملیاتی کنوانسیون میراث جهانی، رویکرد پرداختن به اصالت در میراث فرهنگی را گسترده‌تر کرده است. این دیدگاه جهان‌بینی‌های مختلفی را در بر می‌گیرد که مربوط به مکان و عواملی اساسی است که نشان می‌دهد عناصر کلیدی ارزش فرهنگی در درجه اول غیرمادی هستند، مانند سنت‌های شفاهی، آداب و رسوم سنتی و تعامل شدید با مؤلفه‌های زنده و غیرزنده‌ی محیط (Andrews, Thomas & Buggey, Susan. 2008: 2). براساس متن اصلی سند نارا^{۳۹}، ماهیت میراث فرهنگی، به بستر فرهنگی و تکامل آن در طول زمان بستگی دارد.

همچنین در خصوص ارجمندی تاریخ و زمان گذشته در یک اثر، یوسف‌نژاد و فلامکی^{۴۰} (۲۰۱۹) به نقل از هایدگر می‌گویند؛ زمان به عنوان حال بیان می‌شود و گذشته فقط وقتی معنا پیدا می‌کند که از حال بدان نگاه شود. امکان درک گذشته از طریق آثار تاریخی و اشیای برجای مانده از آن این امکان را به انسان داده که با مراجعه به آثار بر فاصله‌ی زمانی میان حال و گذشته غلبه کند. همچنین بر مبنای تئوری زمان دینامیک، زمان در حال گذار و به طور متوالی، متصل و مستمر از حال به سوی گذشته در جریان است و در آن محو می‌شود. گذشته و آینده واقعیت ندارند و این زمان حال است که معتبر است. بنابراین گذشته فقط توسط آثار و بقایای بازمانده از آن به عنوان زمان بدن‌مند شده از حال است که درک می‌شود و آثار و بقایای تاریخی و فرهنگی با تمام موجودیت خود در حال است که حقیقت دارند نه جایی در گذشته (Yousefnejad and Flamaki, 2019: 15).

به این ترتیب آثار سنتی مانند چرخ‌نخ‌ریسی و یا گهواره (شکل ۸ و ۹) که در تاریخ ساخت خود و بافت زمانی دارای اهمیت هستند و زمانی جزء تولیدات متداول خراطی بوده‌اند اما اینک به عنوان آثار چوبی سنتی و سندی ثبت شده از چشم انداز اشیاء در گذر زمان و بازنمای تاریخی این آثار تلقی می‌شوند؛ پس می‌توانند شامل مقوله تاریخ اثر از دیدگاه داتن قرار گیرند. این قبیل آثار ویژگی‌های فردی سازنده و خصوصیات اجتماعی و کاربرد اثر را با درآمیختگی آن در عناصر فرهنگ عامه که مبتنی بر بستر فرهنگی خلق این اثر در زمان ساخت است، نشان داده و آن‌ها را واجد اصالت بیانگر می‌سازند. از سوی دیگر آثاری از این دست در صورت وجود جنبه‌های زیبایی‌شناختی واجد عوامل پدیدآورنده‌ی اصالت اسمی، همچون نوآوری یا برانگیختن تحسین مخاطب، بنا بر اقتضای زمان خود نیز هستند.

صنایع دستی بنیادی‌تر و اساسی‌تر باشد و طی این فرآیند و زمان‌بردن آن و عنصری چون قوام گرفتن و به نتیجه مطلوب رسیدن مواد اولیه‌ی جهت تولید اثر، از این نقطه آغاز می‌شود. به عبارتی از دیدگاه داتن، مقدار زمانی که هنرمند صرف ساخت و یا آماده‌سازی برای اجرای یک اثر هنری کرده است، را می‌توان اصالت اسمی دانست که در آثار هنری و به‌ویژه صنایع دستی، متداول است. به عنوان مثال در پژوهشی مشابه پرت^{۴۱}، اهمیت مؤلفه‌ی زمان در هر کدام از مراحل رنگ‌آمیزی الیاف، در کنار کیفیت پارچه‌ی تولید شده را موجب خلاقیت و منحصر بفرد بودن رنگ پارچه می‌داند. این روش که در زمره‌ی «هنر طبیعت»^{۴۲} است، رنگ‌آمیزی را فراتر از توانایی انسان می‌داند و به این ترتیب سبب بدست آوردن رنگ‌های خاص و غیرقابل تکرار می‌شود. در این پژوهش مؤلفه‌های زمانی برشمرده عبارتند از؛ زمان برداشت گیاهان و سن گیاه در زمان برداشت و نیز نحوه و مدت زمان خشک کردن گیاه در معرض نور خورشید و تغییر در هر کدام از این عوامل و استفاده از دستگاه‌های جدید برای کاهش زمان و افزایش تولید در نهایت باعث از بین رفتن ویژگی‌های منحصر به فرد رنگ‌آمیزی این پارچه می‌شود (Perret, M. F. 2020) در هنر خراطی نیز براساس گفت و گوی میدانی با فروتن^{۴۳} (۲۰۲۰) و با توجه به تجربه شخصی وی، فرآیند و اصول تهیه و فرآوری چوب مناسب از نظر رنگ و بافت و ابعاد، برای تولیدات چوبی در طی یک فرآیند زمانی مشخص شکل می‌گیرد که مستلزم ظرایف و جزئیاتی چون انتخاب درخت با سن مناسب، توجه به فصل برش درخت یا استفاده از بهترین قسمت‌های درخت برای تولید کارهای خاص و همچنین روش سنتی خشک کردن چوب در مکانی به نام شوادون^{۴۴} در خانه‌های سنتی منطقه است. مؤلفه‌ی زمان در این مقوله نخست در بخش انتخاب سن درخت، خود را نمایان می‌کند. همچنین مؤلفه زمان در بهره‌برداری از چوب از جنبه‌ی دیگر، مبتنی بر مناسب‌ترین فصل برداشت آن که فصل بهار است. روش خشک کردن چوب درخت نیز یکی از مؤلفه‌های کیفیت محصول است که در یک بازه‌ی زمانی مشخص انجام می‌شود و اهمیت زمان صرف شده را نشان می‌دهد. البته در روش سنتی خشک کردن چوب مقوله‌ی روح زمانه نیز مطرح می‌شود. به این ترتیب مؤلفه‌ی زمان، نقش خود را در کیفیت بهره‌برداری بهتر از رنگ چوب نشان می‌دهد.

۴-۳. تاریخ اثر و تطبیق آن با خلق اصالت در آثار

خراطی

تاریخ تولید اثر بخشی دیگر از تأثیر مؤلفه‌ی زمان‌مندی در اصالت بیانگر اثر از دیدگاه داتن است. در واقع اطلاع از زمان تولید یک اثر نشان دهنده ارزش‌ها، تکنیک‌ها، سلاقی، شکل‌ها و تأثیرپذیری آن از آثار همتای هم‌دوره یا پیش از خود است و به گونه‌ای می‌تواند قرابت یک اثر را با آثار معاصر خود به منظور تثبیت اصالت اثر نشان دهد.

شکل ۹: گهواره، اثر عبدالرحیم فروتن

Fig. 9: Cradle, by Abdolrahim Forootan (Foroutan, Bita)

شکل ۸: چرخ نخریسی، اثر عبدالرحیم فروتن

Fig. 8: Spinning Wheel, by Abdolrahim Forootan (Frootan, Bita)

۵. تحلیل یافته‌ها

آن‌گونه که گذشت، عناصر اصالت در حوزه هنر بنا به اعتقاد داتن ناظر بر جعلی یا اصیل بودن اثر هنری هستند. براساس دیدگاه داتن می‌توان مجموع عوامل پدیدآورنده‌ی اصالت را به دو گروه کلی دسته‌بندی کرد؛ عناصری که با شناسایی صحیح سرچشمه‌ی تألیف یا منشأ یک شیء، اصالت اسمی را سبب می‌شوند و تضمین کننده‌ی تجربه درست زیبایی‌شناسی هستند. همچنین عناصری که در ارتباط با ماهیت یک شیء به عنوان بیان واقعی ارزش‌ها و اعتقادات فرد یا جامعه مطرح می‌شوند و اصالت بیانگر را در پی دارند. با وجود مؤلفه‌های متعدد اصالت در حوزه‌های مختلف هنر، زمان نقش مهمی در هر دو نوع اصالت اسمی و بیانگر یک اثر دارد. در واقع، اثری اصیل است که

سابقه تاریخی هر چند کوتاه در آن وجود داشته باشد. این تاریخ، یا مبین سابقه هنرمند است یا مبین سابقه اثر هنری. به عبارت دیگر خود تاریخ با زمان معنا می‌یابد. از این رو بحث زمان همان‌گونه که در این پژوهش بیان شد نقش مهمی در اصالت‌مندی آثار هنری دارد که در این مقاله با دسته‌بندی مؤلفه‌های زمانی داتن در یک سه‌گانه؛ روح زمانه، صرف زمان و تاریخ اثر، تطبیق و تشابهات آن‌ها با آثار خراطی بیان شد. هم از این روست که زمان به عنوان عنصری یکه و ممتاز، نقشی ویژه در اصالت آثار هنری دارد که به فراخور تأثیرش بر فرآیند ساخت اثر و مواد و مصالح متشکله آن متفاوت است (جدول ۳).

جدول ۳: نقش زمان در اصالت آثار خراطی براساس نظریه زیبایی‌شناسی تکاملی داتن

Table 2-The role of time in the Authenticity of handicrafts based on Dutton's theory of evolutionary aesthetics

اصالت اسمی			اصالت بیانگر		
روح زمان	صرف زمان	تاریخ اثر	روح زمان	صرف زمان	تاریخ اثر
روش سنتی برش چوب برای الوار کردن	سن درخت	—	کارکرد آیینی، بیان‌کننده‌ی ارزش‌ها و احساسات فردی و اجتماعی مانند شیدونه	—	بازنمود تاریخی اشیاء آثار خراطی سنتی مانند گهواره و چرخ نخریسی
روش سنتی خشک کردن چوب	فصل قطع درخت				
نوآوری در روش الوار کردن چوب و آفرینش آثاری با ضخامت بسیار کم در دوران معاصر	زمان خشک کردن چوب که در رنگ چوب مؤثر است.				

نتیجه‌گیری

مفهوم اصالت در موضوع و بافت‌های مختلف مؤلفه‌های متفاوتی داشته و گستره وسیعی از عناصر مادی و غیرمادی را در بر می‌گیرد. همچنان که تأکید معیارهای جهانی چون نشان اصالت (عالی)

صنایع‌دستی و سند نارا، بر اصالت مواد، اصالت طرح و شکل، روش ساخت، بستر مکانی و زمانی و بیانگری و روح اثر است. در حوزه‌ی تولید اثر یا آثار هنری عنصر زمان نقش مهمی در تعیین اصالت یک موضوع دارد. زمان عنصر مشترک ادراک یا

دلالت دارد مانند شیدونه در مراسم آیینی منطقه دزفول. همچنین موضوع صرف زمان در تولیدات چوبی بر اساس نظریه داتن، ناظر بر میزان زمان صرف شده در خلق اثر هنری است که در آثار خراطی مورد نظر، این امر با زمان مناسب قطع درخت، برای بهترین کیفیت رنگ، مدت زمان خشک شدن ماده اولیه (چوب)، و مانند آن دیده می‌شود و اصالت اسمی را در پی دارد. مقوله دیگر از دیدگاه داتن، تاریخ اثر است که در خراطی گواهی‌دهنده‌ی تأثیر و تأثر اثر از دوره پیش از خود یا معاصرین است. مانند چرخ نخریسی و گهواره که زمانی در فرهنگ منطقه متداول بوده و اینک جزء نمونه‌های تاریخی به شمار می‌آیند، که اصالت بیانگر را تداعی می‌کند.

براساس آنچه گذشت، به نظر می‌رسد هر سه مقوله روح زمان، زمان صرف شده برای خلق اثر و تاریخ اثر در آثار چوبی مورد پژوهش، بر اصالت اسمی و بیانگر یادشده از دیدگاه داتن تأثیر مستقیم دارند.

شکل‌گیری بسیاری از مفاهیم است و خود دارای مؤلفه‌ها و تقسیم‌بندی‌های مختلفی است. بر اساس آنچه در نظریه زیبایی‌شناسی تکاملی داتن بیان شد، داتن زمان‌بندی را در چند مقوله از جمله، روح زمان، زمان صرف شده برای خلق اثر و تاریخ ساخت اثر تبیین کرده است. در این پژوهش مقوله‌های داتن فرآیند تولید آثار خراطی مطابقت داده شد و مرز بندی عناصر زمانی اصالت با آثار خراطی به شرح پیش رو تبیین شده است.

مقوله روح زمانه در آثار خراطی بر رسم و رسوم، تکنیک‌های خاص زمان تولید و نیز سنت شکنی‌های خلاقانه دلالت دارد که استفاده از روش‌های نامتداول در اجرای ظرف با قطر بیشتر و ضخامت کمتر و سنت شکنی در نوع برش چوب و استفاده از برش طولی به جای برش عرضی سنتی، هم‌عرض مقوله روح زمانه در اصالت اسمی داتن است. از سوی دیگر آفرینش آثاری که بر پایه سنت‌ها، آیین و باورهای فردی و اجتماعی است، بر مقوله روح زمانه در اصالت بیانگر

پی نوشت

11. Cultural constructionism
12. Nominal authenticity
15. Expressive authenticity
16. Existentialism
17. sexual selection
18. Pleistocene
19. Clifford Geertz (1926-2006) - American anthropologist
20. Zeitgeist
21. Janelle Reinelt
22. Johann Gottfried Herder (1744-1803)
23. Johann Joachim Winckelmann (1717-1768)
24. Northern Luzon, Philippines

۲۵. شیدونه در گویش محلی به معنی شهیدانه، نمادی از مزار شهیدان کربلا که برپایی و تبرک گرفتن از آن جزء مراسم سنتی ده روز اول ماه محرم در منطقه دزفول است (نگارندگان).

Shidoneh in the local dialect means martyrdom, a symbol of the tomb of the martyrs of Karbala, which is one of the traditional ceremonies of the first ten days of Muharram in the Dezful region (authors).

26. Myriam Fernanda Perret
27. art of nature

۲۸. شوادون (در گویش محلی) فضایی که شبادان، شبابیک، خشیان و باد کش نیز نامیده می‌شود به طور مشخص در شهرهای دزفول و شوشتر دیده می‌شود. و زیر زمینی با عمق بسیار زیاد است. با توجه به ویژگی خاک این دو شهر، در واقع در دل زمین حفر می‌شود و معمولاً فاقد مصالح بنایی است.

Shavadon (in the local dialect) The space, which is also called Shabadan, Shababik, Kheshian and Badkash, is specifically seen in the cities of Dezful and Shushtar. And the underground is very deep. Due to the soil characteristics of these two cities, it is actually dug in the heart of the earth and usually lacks building materials. The roof is domed and lacks structure. This

1. The NARA Document on Authenticity (1994)
2. Denis Lourenc Dutton (1944- 2010)
3. <http://whc.unesco.org>
4. The Venice Document (1964)
5. Gilles Deleuze (1925-1995)
6. Henri Bergson (1859-1941)
7. Pierre Bourdieu (1930-2002)
8. Chaco (Argentina)

۹. «عبدالرحیم فروتن» متولد سال ۱۳۳۹، در شهرستان دزفول است. او از سن ۱۲ سالگی، آموزش خراطی را در کارگاه خانوادگی، از پدر خود آموخت و خود نیز علاوه بر حفظ سنت‌های این هنر به نوآوری در خلق آثاری جدید پرداخت. این هنرمند خراط دارنده «نشان اصالت(عالی) صنایع دستی یونسکو» در سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۲ میلادی است، وی همچنین موفق به کسب ۱۵ «نشان ملی مرغوبیت صنایع دستی» برای دو اثر ارسالی به یونسکو و ۱۳ اثر دیگر شده است.

"Abdolrahim Forootan" was born in 1339, in the city of Dezful. From the age of 12, he learned handicraft training from his father in a family workshop, and in addition to preserving the traditions of this art, he also innovated in creating new works. The artist is a holder of the "UNESCO Award for Excellence in Handicrafts" in 2010 and 2012. He has also won 15 "National Award for Handicraft Quality" for two works submitted to UNESCO and 13 others.

10. Aesthetics and Evolutionary Psychology

۱۳. سقف

۱۴. آن گنبدی و فاقد سازه است این فضا که گاه ۶ تا ۷ متر در زیر زمین پایین می‌رود علاوه بر مکش سوراخ بالا که موجب جریان هوا می‌شود، از پدیده‌ی نفوذ تأخیری فصول در زمین استفاده می‌کنند. در چنان عمقی معمولاً با دمای یک یا حتی دو فصل قابل استفاده است (<https://iranmemari.com/shovadan/>).

(<https://iranmemari.com/shovadan/>).

29. contex

30. Thomas D. Andrews & Susan Buggy

31. <https://www.icomos.org>

References

Historiography of Architecture, Companion to the History of Architecture, 1-24. <https://doi.org/10.1002/9781118887226.wbcha070>
Ismaili, Mysticism (2018). Analysis of time and place components in defamiliarization of graphic design works, Visual Arts Research Body, Volume 8, Number 18, pp. 36-47. doi: 10.22055 / pyk.2020.15543.

[اسماعیلی، عرفانه. (۱۳۹۸). تحلیل مؤلفه های زمان و مکان در آشنایی زدایی از آثار طراحی گرافیک. پیکره پژوهش هنرهای تجسمی. ۸ (۱۸ : ۳۶-۴۷).]

Purksmayi, Pouya, Nadalian, Ahmed, Mohsen, Lamentations (2019). Analysis of the concept of time, performance art, on the basis of the theories of Gilles Deleuze, Kimai Henner, Sal8, Shamarah 31, pp. 35-49.

[پورکسمایی، پویا، نادعلیان، احمد، محسن، مرائی. (۱۳۹۸). تحلیل مفهوم زمان در پرفورمنس آرت بر اساس نظریات ژیل دلوز. کیمیای هنر. ۳۱ (۱۸ : ۳۵-۴۹).]

Naderi, Somaya (2011). The concept of the origins of dar sana'idsti ba tekheh, the views of Theodor Adorno, Payanname Karshnasi Arshad sana'idsti, Daneshgah Hanar, Tehran, Iran.

[نادری، سمیه. (۱۳۹۰). بررسی مفهوم اصالت در صنایع دستی با تکیه بر آراء تئودور آدورنو. پایان نامه کارشناسی ارشد صنایع دستی. دانشگاه هنر. تهران: ایران.].

Perret, M. F. (2020). Collected, Weaved and Trapped Colors in Chaco (Argentina), TEXTILE, 1-11., DOI: 10.1080/14759756.2020.1739364

Reinelt, J. (2013). Zeitgeist, Journal Contemporary theatre review, 23(1), P 90-92. Published online: 18 Mar 2013. DOI: 10.1080/10486801.2013.765132

Samadzadehyazdi, S., Ansari, M., Mahdaviinejad, M., & Bemaninan, M. (2020). Significance of authenticity: learning from best practice of adaptive reuse in the industrial heritage of Iran, International Journal of Architectural Heritage, 14(3), 329-344.

Youssef Nejad, Soudabeh, Flamki, Muhammad Mansour (2018). Analysis of a real issue and the time of the preservation and restoration of the inheritance of Farangi, Bagh Nazar, 15th session, Shamara 69, pp. 5-18.

[یوسف نژاد، سودابه، فلامکی، محمد منصور. (۱۳۹۷). تحلیل مسئله حقیقت و زمان در حفاظت و مرمت میراث فرهنگی. باغ نظر. ۱۵ (۶۹ : ۵-۱۸).]

<https://www.icomos.org/en/resources/charters-and-texts>. (access date: 2020/07/14)
- <https://whc.unesco.org/en/conventiontext/> (access date: 2020/08/05)

space, which sometimes goes down 6 to 7 meters below the ground, in addition to suction of the upper hole, which causes air flow, uses the phenomenon of delayed penetration of the seasons in the ground. At such depths, it can usually be used at a temperature of one or even two seasons.

Alizadeh, Roja, Samadi, Hadi (2018). The importance of the origins of the effect of Henry Az, an integrated theorist, Denis Datten, philosophical de Faslnamg Schnacht, session 11, Shamara 1, Shamara Piapi 78, pp. 187-208.

[علیزاده، روجا، صمدی، هادی. (۱۳۹۷). اهمیت اصالت اثر هنری از منظر مخاطب در زیباشناسی تکاملی دنیس داتن. دو فصلنامه فلسفی شناخت. دوره ۱۱ (۱ : ۷۸) : ۲۰۸ تا ۲۱۸].

Alizadeh, Roja, Samadi, Hadi (2019). Nagah Takamli Dennis Datten Behnar and Zibayi, Metaphysical Publishing, Sal 11, Shamara 28, pp. 48-35 .

[علیزاده، روجا، صمدی، هادی. (۱۳۹۸). نگاه تکاملی دنیس داتن به هنر و زیبایی. نشریه متافیزیک. ۱۱ (۲۸) : ۴۸-۳۵].

Darrani, M., (2018). Determining and explaining the characteristics of this famous effect of the monuments of Sana'a, Iran, as a view of the theories of Pierre Bourdieu, a circulating payanname, chanted by Dora Karshnassi Arshad Sana'adsti, Daneshgah Al-Zahra, Tehran, Iran.

[درانی، مژگان. (۱۳۹۷). تعیین و تبیین شاخصه های اثر فاخر در آثار صنایع دستی ایران از منظر نظریات پییر بوردیو. پایان نامه منتشر نشده دوره کارشناسی ارشد صنایع دستی. دانشگاه الزهراء، تهران: ایران.].

David, Davies. (2019). Artistic Crimes and Misdemeanours, The British Journal of Aesthetics, Volume 59, Issue 3, P 305-321, <https://doi.org/10.1093/aesthj/ayz012>

Derakhshani, Mojdeh, Kalakhaj, Mansour (2020). An applied comparison of the effects of Dusti Artifacts based on the controls of "Dusty UNESCO's originality of the artifacts" (Reading with the suppliers of the antiquities of Joby "Abdul-Rahim Fruten" Kharrat Dezfuli), scientific publication, Bagh Nazar, Sal 17, Shamara 86, pp. 76-65.

[درخشانی، مژده، کلاهکج، منصور. (۱۳۹۹). مقایسه تطبیقی آثار صنایع دستی با ضوابط «نشان اصالت صنایع دستی یونسکو» (مطالعه موردی آثار چوبی «عبدالرحیم فروتن» خراط دزفولی). نشریه علمی باغ نظر. ۱۷ (۳۱ : ۶۵ تا ۷۶).]

Derakhshani, Mojdeh (2020). Explain the concept of Asalat Dar Sanayeh Dasti (Kharti, Warshwasazi), Payanname Karshnasi Arshad Peshohehmar, Daneshgah Shahid Chamran Ahvaz, Ahvas, Iran.

[درخشانی، مژده (۱۳۹۹). بررسی مفهوم اصالت در صنایع دستی (خراطی، وروشواسازی)، پایان نامه کارشناسی ارشد پژوهش هنر، دانشگاه شهید چمران اهواز. اهواز: ایران.].

Dutton, D. (2003). Aesthetics and evolutionary psychology, The Oxford handbook for aesthetics, P 693-705.

Dutton, D. (2004). Authenticity in art, The Oxford handbook of aesthetics, P 258-274.

Hvattum, M. (2017). Zeitgeist, Style, and Stimmung: